

IZ SONČNE ZAMBIJE IN PRIJAZNEGA MALAWIJA

Leto 38 Velika noč, 2008.

Št. 1

VOŠČILO

Vsak dan nam prinese kaj novega, nobenega dne pa ni, da bi v njem ne bilo kanček grenkobe. Že mora priti nekaj, kar nas zbode in zaboli. Kristjani pravimo, da se križu ne moremo izogniti. V postnem času si zato sami naložimo kakšen križ samozataje, prostovoljne žrtve ter jo darujemo za tiste, ki so bolni, lačni, revnejši od nas. S tem pokažemo, da sprejemamo križ kot del življenja. Prav v postu nas Jezus uči, kako sprejeti vsakdanji križ. Na sveti Veliki teden gledamo Jezusa, ki nas uvaja v svoje trpljenje ter nam preko križa kaže zarjo vstajenja, ki se razširja nad Kalvarijo. Uvaja nas v svojo skrivnost, v Velikonočno skrivnost. Naj bo zato letos še prav posebej lepa in nova. Zapojmo iz vsega srca: Aleluja! Naj se klic zmage nad grehom in smrtjo širi po svetu, naj vstajenjska zarja žari iz Afrike po Evropi, Ameriki ... in od tam seva nazaj k nam v misijone. Slovenski misijonarji iz Zambije in Malawija želimo vsem prijateljem, dobrotnikom in sorodnikom veselje Velike noči!

GENERALNA KONGREGACIJA DRUŽBE JEZUSOVE

Od leve proti desni: p. Provincijal Peter Bwanali, p. General DJ, Adolfo Nicolas, p. Charles Chilinda

Svetovna občila rada poročajo novice na atraktiven in izzivalen način. Še posebej velja to takrat, kadar pišejo ali poročajo o Cerkvi. Tako so ob Generalni Kongregaciji Jezuitov v Rimu senzacionalno poročali: **JEZUITI IZBIRAJO ČRNEGA PAPEŽA!** Kot da en papež ni zadosti! In ta je beli papež, Sveti Oče Benedikt XVI. Mediji morda hočejo povedati, da ima Veliki papež tekmeča: črnega papeža. To je general Družbe Jezusove. Tako uvajajo s svojimi komentarji dualizem, ki kliče na boj. Mediji in bralci, oziroma opazovalci, uživajo ob pogledu na borbo velikanov. No, poročila igrajo na njihova

prepričanja in čustva. Resnica pa je malo drugačna. Pri tej zadnji Generalni kongregaciji so jezuitski predstavniki izbrali sobrata iz Daljnega Vzhoda. Doma je sicer iz Španije, a je prebil večino let svojega življenja na Japonskem. To je p. Adolfo Nikolas. Nikoli nisem prej slišal zanj. Skromen in delaven človek. Ko je po izvolitvi nagovoril sobrate in medije, je govoril čisto preprosto. Kot da ne bi bil visoko izobražen. Jezuitom je povedal, da je moderni svet napredoval do take mere, da smo jezuiti ostali precej zadaj. Potrebno se nam bo prilagoditi kulturam Azija, Afrike in pa novim kulturam modernega sveta. Morda ljudje od nas malo ali skoraj nič ne pričakujejo. Mi pa hranimo skrivnost: ljubezen. In ljubezen je drugo ime za Boga. Boga imamo, a ne v zakupu, kajti On je že v svetu, le plamene ljubezni bo potrebno prižigati. Ta naloga je tako velika, da je ne bomo mogli izvršiti: le On sam nam lahko pomaga. Vse to sta slišala dva delegata iz naše province Zambija-Malawi: Provincijal p. Peter Bwanali in p. Charles Chilinda. Takoj po izvolitvi sta ga na hodniku prosila za blagoslov in za sliko. Ustregel jima je. Tako imamo na tej strani najbolj svežo sliko p. Generala Adolfa Nikolasa. Z njim bomo prižigali ogenj upanja in ljubezni po Afriki!

USODA NEKE VDOVE

Vdovela je. Pred sedmimi leti. Po možu je ostala s šestimi otroci. Ko sem pred dobrimi šestimi leti prišel v Kasungu na novo delovno mesto, sem jo našel med bralci Božje Besede. On jih je organizirala. Sama odlično bere. Ima je golšo. To je ni nič motilo. Takrat je bila golša majhna. Potem se je večala. Njena popularnost pa se je začela manjšati. Včasih je šla ljudem na živce. Tudi zaradi svoje predanosti delu za skupno dobro. Stanovala je v najeti hiši, ker so se priselili v Kasungu. Lastnik jo je vrgel iz hiše, ker se mu je zdelo, da ne plačuje dovolj. Sinovi so se razpršili, dvojčice pa sta ostali pri njej. Usmiljena samarijanka jima je dala zastoj stanovanje, slabše vrste, a vendar je bila to streha nad glavo. Hčerka Veroniki in Angeli, ki bi radi postali medicinski sestre ali učiteljici, naši botri iz Slovenije plačujejo šolo. Lansko jesen so se začele resne težave. Najprej ji je sin, ko je bila odsotna, vzel, kar so imeli vrednega ter vse prodal in zapil. Nato je zbežal. O njej se je začelo govoriti, da se ukvarja s čarovnijo. Obdolžena je bila, da uči mladoletne otroke čarovništva. Neki otrok je pričal proti njej: »Ponoči me je gospa Shawa prisilila, da sem šel k njej na samotni kraj, kjer me je učila čarovništva. Zahtevala pa je tudi, da ubijem svojega očeta. Ako tega ne storim, me bo zadavila.« Otrok svoje hiše ponoči nikoli ni zapustil, a govornjenje o njenem čarovniškem delu ni prenehalo. Ljudje so govorili, da se sejans ponavljajo. Stvar je prišla na sodišče, kjer je bila gospa Shawa obtožena, da otroke uči čarovništva. Na vsak način so jo hoteli prisiliti, da prizna. Ona pa: ne in ne. Žal je njena krivda na sodišču ostala. Za take slučaje obstoja zaporna kazen do desetih let. Nekateri naši verniki v njeno čarovniško početje verjamejo. Vprašali so tudi mene, kaj mislim o tem. Pa sem jim povedal, kako so po evropskih deželah v preteklosti lovili čaravnice in jih sežigali na grmadah. Povedal sem jim odkrito, da so jim delali velike krivice. Vdova je bila pogojno oproščena. Čez nekaj časa pa se je spet znašla na sodišču. Prišla mi je potožit: »Ako ne plačam tri tisoč kvač, me bodo obsodili na nekaj let zapora. Denarja nimam. Pa sem ji dal tistih tri tisoč kvač (20 evrov). Ko je globo plačala, je s tem priznala svojo krivdo in je bila oproščena. Obtoževalci pa niso nehali. Zagrozili so ji, da jo bodo spravili s poti. Sedaj se boji, da ne bi prišli ponoči in jo usmrtili. Ali pa ji zastrupili hrano. Vse to mi je povedala in me prosila za pomoč. Rekla je: »V

Kasungu ne morem več obstati. Bojim se zase in za svoje hčerke. Preseliti se bom morala. Šla bi v mesto Lilongwe, da poizvem, če bi se našlo kakšno poceni stanovanje. Nimam pa denarja za transport.« Plačal sem ji avtobusno karto. Čez teden dni se je vrnila in poročala: »Sem našla poceni hišo, ki je na prodaj. Lastnik hoče zanjo pol milijona kvač.« S vprašujočimi očmi je zrla vame v pričakovanju pozitivnega odgovora. Kdo ji bo pomagal? Potrebuje nekako dva tisoč petsto evrov: Za nov začetek, za varno življenje zanjo in njene hčerke, ki jo bodo po koncu šolanja vzdrževale.

NOVA SONČNA ZAMBIJA

Pred cerkvijo sv. Ignacija v Kaziwa, ki je v zaključni fazi gradnje. Od leve proti desni: p. Stanko Rozman, otroci iz sv. Ignacija, p. Lojze Podgrajšek

Verjetno ste opazili, da je naslov našega lističa *Iz sončne Zambije* dobil dopolnilo: **IN IZ PRIJAZNEGA MALAWIJA**. Slovenski misijonarji v Zambiji in Malawiju smo že s prihodom p. Stanka Rozmana v Malawi razmišljali, da bi spremenili naslov našega lističa. Na rednem letnem sestanku pa smo vsako leto sklenili, da naj naslov ostane, saj listič izhaja že 38 let. Tradicija naj gre naprej. Oktobra meseca lani pa se je pridružil misijonarjem v Malawiju p. Lojze Podgrajšek. Kljub temu smo na novoletnem skupnem sestanku v Lusaki vztrajali, da ime ostane nespremenjeno. Pred izidom velikonočne številke našega lističa pa sta malawijska misijonarja pp. Stanko in Lojze kar na svojo roko dodala: »...in iz prijaznega Malawija«. Zakaj? Ker v glavnem misijonarji iz Malawija pišejo v naš listič. Malawi je dežela v osrčju Afrike. Pravijo ji tudi »Srce Afrike«. Za zambijce govori, da so dobri in prijazni ljudje. Temu je res tako. Za malawijce pa to še bolj velja. V srcu malawijske kulture je prijaznost. To vsi občutimo. Obiskovalci to takoj opazijo. Tako jo je slovenska medicinska ekipa lani med svojim trimesečnim delom in bivanjem pri nas doživela v živo. Ista ekipa je nasprotje potem

izkusila na potovanju po zahodni in južni Afriki. Prav doživeta prijaznost nas je nagnila, da lahko opravičimo naš novi naslov. Ko pridete k nam na obisk, boste to sami izkusili. Vabijo nas naše sirote, ki jim pomagata, naši učence, ki ste jim obnovili šole, naši verniki, ki jim gradite cerkve... Nasmeh, prijaznost in dobrota naj bodo med nami.

RAVNATELJEV OBISK

Obiskal me je ravnatelj osnovne šole Zumani, ki ga že nekaj časa osebno poznam. Njegova šola se nahaja 25 km severozahodno of mesta Kasungu. V mesto Kasungu se je pripeljal s kolesom. Prosil me je, da bi nesel denar njegovemu sinu Pavlu, ki hodi v prvi razred gimnazije v malo semenišču sv. Pavla v kraju Mlale. Denar potrebuje za kritje potnih stroškov. Zapletla sva se v pogovor. Povedal mi je, da bi šel rad učiti v katoliško šolo Gogo, od koder je doma. V domačem kraju bi laže skrbel za svojo sedemčlansko družino. Šolo Gogo smo zgradili lani s pomočjo Trikraljevske akcije. Sedaj je tam ravnatelj, ki nam ni naklonjen. Med drugim ne odgovarja na pisma, ki jih dobiva iz slovenske šole Komende. Postal sem pozoren. Takoj bi bil voljan pristati na zamenjavo. To pa lahko naredi le šef šolske uprave v distriktu. Povabil sem ga, da greva skupaj k njemu na vljudnostni obisk.

Šefu sva razložila najine želje. Proti vsemu pričakovanju nama je dal ne le pozitiven odgovor, ampak je tudi dodal: « To stvar bomo pa takoj uredili. » Vsedel se je za pisalno mizo, skiciral pismo in ga dal sekretarki, da ga napiše. V pol ure je bilo pismo napisano, naslovljeno na vse potrebne urade, in šef šolske uprave, gospod Christopher Tembo, ga je podpisal. S tem je predstavitev starega ravnatelja in nastavitve novega dobila pravno moč. Ravnatelj šole Zumani, gospod Hudson Nkhata, je s tem dekretom prestavljen za ravnatelja v šolo Gogo. V manj kot v eni uri je bil zaključen proces, ki lahko traja mesece. V novem ravnatelju sem takodobil sodelavca na terenu. Med drugim bo steklo tudi program povezave šol. Laže bo organizirati delo s sirotami, kar bo razveselilo naše botre. V Gogo bo še veliko dela: moramo zgraditi vsaj še tri razrede, hišo za ravnatelja, nekaj hiš za učitelje, sanitarije in še kaj. Potem bo šola res dobila pravo podobo in imela boljše učne pogoje. Ravnatelj Nkata je navdušen nad tem programom. Žal pa se bo moral voziti po plačo s kolesom iz Gogo v 65 km oddaljen Kasungu. A nič zato, saj se za ta razvoj spleča še večja žrtev. Morda se bo pa našel kakšen javen transport. Po obisku sem razmišljal: »Kaj je nagnilo šefa šol, da nama je šel tako na roko? Odgovor morda lahko najdem v njegovi pohvali, ki jo je izrekel med našim pogovorom: »Hvaležen sem vam, ker ste v šoli Kaziwa zgradili stanovanjsko hišo in zgradbo za zbornico z ravnateljevo sobo«.

P. Lojze Podgrajšek je bil oktobra meseca lani prestavljen iz Lusake v malawijsko prestolnico Lilongwe. Imenovan je bil za superiorja malawijskega dela naše province. Za sedaj je njegovo delo pastoralna oskrba v višjih državnih šolah v Lilongwe. Dobil je tudi nalogo, da v Malawiju organizira Družbin apostolat. V njem sem dobil ne le predstojnika, ampak tudi pomočnika v naših župnijskih projektih.

Kristina Mlakar, nekdanja laiška misijonarka, ki je svoja najboljša leta posvetila poučevanju v gimnaziji Mater v Lusaki, je prišla na štirinajstdnevni obisk. Vsi misijonarji smo se je zelo razveselili, posebno pa še njen brat, misijonar Janez Mlakar. Posebno smo bili veseli, ker je njen obisk sovpadal z našim tradicionalnim novoletnim srečanjem, na katerem prej nikoli ni manjkala. Kristina, hvala Ti za Tvoje pričevanje. **Gospoda Staneta Kerina**, šefa Misijonske pisarne, so pred kratkim poklicali z Zunanjega Ministrstva glede programa PAO (Program za bolnike obolelih za AIDSOM in za sirote). Vprašali so ga, če je program še aktualen. Odgovor: Seveda je in še kako!

Izdajajo: Slovenski misijonarji v Malawiju in Zambiji. Odgovarja p. Stanko Rozman
Naslov: Kasungu Catholic Parish, P.O. Box 406, MALAWI, Te.: 00 256 1 253 417

SVETI TRIJE KRALJI V LEPI, ZLATI HALJI...

Pater Stanko Rozman se je lansko poletje odločil, da bo svojo mamo Francko ob njenem visokem življenjskem jubileju obiskal in si vzel še nekaj potrebnih dni dopusta v domovini. A prišlo je vse drugače.

Ko so slovenski duhovniki izvedeli, da je prišel znani misijonar, ki je zgradil dobessedno iz nič mesto Nangomo v Zambiji, so zelo hitro našli stik z njim in tako je iz tedna v teden potoval po lepi slovenski dezeli in med potjo navduševal staro in mlado po naših župnijah za pomoč revni Afriki.

Najbolj so mu prisluhnili otroci, ki so zadnja leta v trikraljevski akciji pomagali že na mnogih krajih sveta, kjer delujejo slovenski misijonarji. S pomočjo odgovornih v Misijonski pisarni v Ljubljani, se je dogovoril, da zlati trije kralji tokrat obiščejo rajsko lepo a zelo revno dezelo, ki se imenuje Malawi. Otroci so se z vsem srcem ogreli za idejo in v božičnem času so kot glasniki malega Jezusa, potrkali na tisoče src. V upanju, da bo njihova prošnja za pomoč lačnim otrokom daljne afriske dežele, ki si želijo z dobro izobrazbo priboriti boljše pogoje za življenje, so hodili od hiše do hiše in nabrali zavidanja visoko vsoto denarja.

S tem denarjem, ki že priteka na nas misijon, bomo obnovili 12 katoliskih šol, ki so v zelo slabem stanju. Nekaterne ne zaslužijo niti tega imena, saj so to zgradbe, zgrajene iz nekaj kolov, vse ostalo pa so le otepi posušene trave, ki tukaj zraste več kot 2 metra visoko.

A Stankotova skrivna želja je zgraditi iz teh sredstev tudi dve novi soli v mestu Kasungu.

Mesto je z veseljem prisluhnilo misijonarju in mu brezplačno podarilo veliko zemlje ob župnišču za njegove bodoče načrte.

VSEM OTROKOM, KI SO SODELOVALI PRI LETOŠNJI TRIKRALJEVSKI AKCIJI ZA LEPŠI JUTRI MALAWIJSKIH OTROK, SE SLOVENSKI MISIJONARJI V TEM DELU AFRIKE PRISRČNO ZAHVALJUJEMO.

V KASUNGU PRIHAJAJO SESTRE REDOVNICE, DA POŽIVIJO PASTORALNO DELO NA MISIJONU

Misijonarji za uspešno pastoralno delovanje nujno potrebujejo sodelavce. V veliko pomoč so jim katehisti, ki prevzamejo skrb za določen del župnije, poskrbijo za dobro pripravo otrok in odraslih na zakramente in so desna roka ter velika opora misijonarjem.

Vendar pa je to se premalo. Tako misijonarji iščejo pomoč tudi pri sestrah redovnicah, ki imajo veliko novih duhovnih poklicev in želijo pomagati pri pastoralnem in drugem delu po župnijah. Njihova prednost je v tem, da se znajo hitro prilagoditi okolju v katerega so poslane in navezejo prijateljske, predvsem pa duhovne stike z ljudmi.

Kasungu je nekoč ze imel sestre redovnice v svoji sredi, a so zaradi posebnih okoliščin odšle drugam. Sedaj se je ponudila nova priložnost, saj je z dobrotno pomočjo mestnih oblasti p. Stanko pridobil lep prostor, kjer ze gradi nov samostan za prvih 5 sester iz reda Ponižnih Služabnic Device Marije, ki bodo iz Blantaye, kjer imajo svojo generalno hišo, prišle na pastoralno delo v Kasungu. Te sestre so zelo znane v Malawiju, saj skrbijo za šole s posebnim učnim programom, to je za gluhoneme otroke. Če nam bo uspelo zgraditi osnovno in srednjo šolo, ki bo sprejemala prvenstveno sirote brez staršev in otroke iz najbolj revnih družin na brezplačno solanje, bodo sestre s svojim bogatim znanjem in globoko vero kot Žarek Vsemogočnega v naš revni svet.

S pomočjo dobrotnikov, naših rojakov v Kanadi in ZDA, je že zbral določeno vsoto denarja, ki pa še zdalec ne zadostuje za zgraditev hišic, kapele, kuhinje in obednice. Tako vsem tem lepim hišicam sedaj manjka še mnogo stvari, ni strehe nad glavo in zato kličemo na pomoč nove dobrotnike.

Če bo dovolj sredstev, imamo upanje, da se sestre naselijo v novem samostanu že sredi tega leta.

STUDENCI ŽIVE VODE PRITEKAJO IZ OBNOVLJENIH VODNJAKOV

Sveti oče rad sprejema na obisk različne bolj ali manj znane športnike, saj se zaveda starega latinskega pregovora: Zdrav duh v zdravem telesu. Tega reka se držimo tudi misijonarji in za mladi rod poskrbimo na različne načine. Za zdrav rod potrebujemo tudi dobro pitno vodo. A ta voda se skriva v globini zemlje, ponekod tudi do 40, 50 m globoko. Država je le delno poskrbela za izkop vodnjakov po vaseh. Vendar pa so mnogi vaški studenci neuporabni, ker so se vodne črpalke pokvarile, denarja za popravilo pa ni od nikoder.

Tako so nekateri mladi jezuitski bogoslovci, ko so zvedeli za stisko malawijskih ljudi ali jo celo na lastne oči videli, prišli na idejo, da bi s pomočjo športnega udejstvovanja pomagali žejnim prebivalcem Malawija. Z geslom "Živa voda za žejne prebivalce Malawija", so že drugo leto zapored na ljubljanskem maratonu zbirali sredstva za postavitev in popravilo vodnjakov. Ljudje so se velikodušno odzvali in z zbranim denarjem smo postavili ali obnovili vodnjake v 12 različnih krajih na območju župnije Kasungu. Vsem darovalcem, tekmovalcem in aktivnim sodelavcem pri tej akciji se iskreno zahvaljujemo.

DOBRODELNA POMOČ IZ KANADE

Lani je v Malawiju vladala velika lakota. Polovica prebivalstva je stradala. Kupna moč je zelo padla. Hvala Bogu, da je deževje obilno, posebno v tistih predelih, kjer je bila lani suša. V Kasungu smo lani imeli precej dobro letino. Upali smo celo na boljše. Vendar je ravno Kasungu z okolico deževje obšlo v kritičnem času cvetenja koruze. Tako se bo pri nas lakota nadaljevala. V teh kritičnih okoliščinah pa so nekatere vasi bile izvzete. Tako me je župljan, gospod Banda, povabil na svoje njive. Zaupal mi je, da je v suši šel na njive, pokleknil na tla in molil. Ob molitvi za dež ga je obilil nenavaden znoj. Skoraj je izgubil zavest. Bila je to nenavadna molitev. Ko se je vračal domov, so ga pred pragom zadele prve kaplje. Dež je padel tisti dan prav v njegovem kraju in ni nehal vso sezono. Njegovo polje sem blagoslovil v zahvalo za dober pridelek. Mnogi drugi farani niso imeli takšne sreče. V tem času lakote je zato pomoč, ki nam prihaja iz Kanade, zelo dobrodošla. Kmalu po Božiču smo od tam prejeli kontejner hrane in obleke. V vsako podružnico smo nesli dar. Bog lonaj!